



## Mihin menet suomalainen lukio? – nykytilan puntarointia ja huomisen haasteita

OAJ Pohjanmaa 26.10.2011  
ravintola Marttilan Talli Seinäjoki

Olavi Arra  
erityisasiantuntija  
Opetusalan Ammattijärjestö OAJ



## Lukio tänään: lukioverkko on pysynyt kutakuinkin ennallaan

Taulukko 6. Lukiokoulutuksen opiskelijamäärät 1999–2009 (20.9. tilanteen mukaan).

Vuosi	Lukiokoulutusta antavia oppilaitoksia	Uusia opiskelijoita	joista naisia	Opiskelijoita	joista naisia
1999	479	46 033	27 046	130 624	75 302
2000	483	43 775	25 677	130 032	74 651
2001	483	42 793	25 180	128 642	74 309
2002	484	41 020	23 739	124 644	71 778
2003	483	42 605	24 485	121 816	69 742
2004	479	40 593	23 353	120 531	68 714
2005	471	39 544	22 435	118 111	66 921
2006	461	39 395	22 725	117 260	66 726
2007	449	38 517	22 429	115 253	65 806
2008	449	38 744	22 213	114 240	65 305
2009	441	38 054	21 764	112 088	63 939

Lähde: Tilastokeskus – Opetushallituksen raportointitietokanta ROPTI.





## Lukio tänään: opettajien kelpoisuudet ovat kunnossa

Taulukko 2.13 Lukio- ja peruskoulutuksen rehtoreiden ja opettajien määrä ja muodollinen kelpoisuus tehtävyyteittäin kevätlukukaudella 2010

Tehtävätyyppi	Suomenkieliset koulut			Ruotsinkieliset koulut			Yhteensä		
	Opettaja yhteensä	Muodollisesti kelpoinen hoitamaansa tehtävään		Opettaja yhteensä	Muodollisesti kelpoinen hoitamaansa tehtävään		Opettaja yhteensä	Muodollisesti kelpoinen hoitamaansa tehtävään	
	f	f	%	f	f	%	f	f	%
Rehtorit	337	332	98,5	36	36	100,0	373	368	98,7
Lehtorit	5 521	5 382	97,5	414	394	95,2	5 935	5 776	97,3
Päätösmiset tuntiohjelmat	1 094	941	86,0	84	67	79,8	1 178	1 008	85,6
<b>Rehtorit ja päätösmiset opettajat yhteensä</b>	<b>6 952</b>	<b>6 655</b>	<b>95,7</b>	<b>534</b>	<b>497</b>	<b>93,1</b>	<b>7 486</b>	<b>7 152</b>	<b>95,5</b>
Sivutoimiset tuntiohjelmat	370	181	48,9	54	31	57,4	424	212	50,0
<b>Yhteensä</b>	<b>7 322</b>	<b>6 836</b>	<b>93,4</b>	<b>588</b>	<b>528</b>	<b>89,8</b>	<b>7 910</b>	<b>7 364</b>	<b>93,1</b>

Vastausprosentit 2010: lukiot 97,2 %, perus- ja lukioasteen koulut 81,6 %.  
Lähde: Tilastokeskus. Opettajatieto keuhkokuumeella 2010.



Koulutus kasvattaa menestystä

Olavi Arra, OAJ

3



## Lukio tänään: suomalainen lukio ei ole vanhanaikainen

- suomalainen lukio kiinnostaa maailmalla
- luokattomuus, jaksotus ja kurssimuotoisuus
- yo-kirjoituksia on kehitetty jatkuvasti
- silti uudistumista tarvitaan



Koulutus kasvattaa menestystä

Olavi Arra, OAJ

4



**Muuttuva toimintaympäristö ja sen tuomat haasteet: ammatillisen koulutuksen vetovoiman kasvu**


**Taulukko 2.** Perusopetuksen ikäluokkien jatkosijoittuminen vuosina 2000–2008.

	Valmistumisvuosi									
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
	%	%	%	%	%	%	%	%	yht.	%
Peruskoulun 9. luokan päättäneet	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	64 740	100,0
<b>Jatkoi opiskelua valmistumisvuonna</b>										
Lukiokoulutuksessa	53,7	54,2	54,8	55,1	54,1	53,2	51,1	50,8	32 743	50,6
Toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa	36,3	36,1	36,7	37,0	38,4	39,4	40,1	40,7	27 100	41,9
Peruskoulun 10. luokalla	3,0	2,9	2,6	2,4	2,5	2,5	2,0	2,0	1 295	2,0
Ei jatkanut opiskelua	7,0	6,8	5,9	5,5	5,0	4,9	6,8	6,5	3 602	5,6


Lähde: Tilastokeskus

Olavi Arra, OAJ

6



OAJ



Koulutus kasvattaa menestystä

## Muuttuva toimintaympäristö ja sen tuomat haasteet:

- muuttoliike
- kuntarakenneuudistus
- keskustelu järjestämistavoista ja järjestämisluvista:
  1. case Nastola ja Parkano (opiskelijapula)
  2. case Kainuu (maakuntakokeilu-laki)
  3. case Varkaus (kunnan talouskurimus ja lukion huono kohtelu)
  4. case Jyväskylä (kuntaliitokseen liittyvä sopimus)
- uudet opetusmenetelmät ja tekniikat sekä pedagogiset ratkaisut

Olavi Arra, OAJ

7



OAJ



Koulutus kasvattaa menestystä

## Lukiokoulutuksen kehittämistyöryhmän esitykset lukion kehittämisestä 25.11.2010

- yleissivistävyys, duaalimalli, 50 % ikäluokasta lukioon, akateemiset valmiudet
- vahva pedagoginen kehittäminen, kokonaisuuksien hallinta, integrointi oppiainejakoisuus säilyttäen, valinnaisuuden lisääminen ja yksilölliset opintopolut
- valtakunnallisten kurssien määrän vähentäminen ja oppiaineitten ryhmittely kokonaisuuksiin
- lukiokoulutuksen laatusuosituksat

Olavi Arra, OAJ

8



OAJ




Koulutus kasvattaa menestystä

## Lukiokoulutuksen kehittämistyöryhmän esitykset lukion kehittämisestä 25.11.2010


- TVT:n opetuskäytön lisääminen, myös yo-tutkinnossa 2014 alkaen
- opiskelijan oikeus yksilölliseen ohjaukseen lakiin
- maahanmuuttajien valmistava lukiokoulutus
- erityisen koulutustehtävän säilyttäminen ja arviointi
- rahoituksen tason nosto
- lukiokoulutuksen turvaaminen alueellisena palveluna ja koulutuksen järjestäjien toimet sekä verkostoituminen

Olavi Arra, OAJ

9



OAJ



Koulutus kasvattaa menestystä

## Hallitusohjelma lukion osalta

- hallitusohjelma mainitsee opinto-ohjauksen laatuksiteerit
- kansallisen kielistrategian
- TVT:n käytön vahvistamisen (miten, entä resurssit?), myös yo-kirjoituksissa
- ylioppilastutkinnon ja ammatillisen tutkinnon kehittämisen erillisinä
- yo-tutkinnon toisen äidinkielen kokeen kehittäminen

Olavi Arra, OAJ

10



## Hallitusohjelma lukion osalta

- toisen asteen koulutusjärjestelmä antaa nuoren rakentaa oman opintopolkunsa, lisätään mahdollisuutta suorittaa osia tutkinnosta yli tutkintorajojen
- tuloksellisuusrahoituksen, joka palkitsisi laadusta, vähäisistä keskeyttämisistä ja oppimistulosten parantamisesta
- maahanmuuttajien valmistavan koulutuksen
- lukion tuntijakotyön käynnistämisen PK:n tuntijakoasetuksen jälkeen



Koulutus kasvattaa menestystä

Olavi Arra, OAJ

11



## KESU-luonnos seuraa hallitusohjelmaa ja tuo vain vähän uutta

- rakenteiden kehittämisen toimenpideohjelman: tilojen, tukipalvelujen ja opettajien käyttö yli oppilaitosrajojen (perusteluina alueellinen saavutettavuus ja kustannustehokkuus)
- ylioppilastutkintoon koko lukion oppimäärään perustuva ja kokonaisuuksien hallintaa vaativa yleissivistystä sekä tiedon käsittelyä ja pätevyiden arvioinnin taitoja mittaava koe (vrt. hallitusohjelman muotoilu)
- muilta osin toistaa hallitusohjelmassa jo sanottua



Koulutus kasvattaa menestystä

Olavi Arra, OAJ

12



## OAJ pitää koulutuspoliittisesti tärkeänä:

- duaalimallia
- aineenopetuksen tason turvaamista kaikilla paikkakunnilla
- lukiokoulutuksen saavutettavuutta
- lukiokoulutuksen kehittämistä OKM kehittämistyöryhmä esitysten pohjalta (nyt on lukion vuoro) ja rahoituksen tasokorotusta
- lukion tuntijakotyöryhmän pikaista nimeämistä



Koulutus  
kasvattaa  
menestystä

Olavi Arra, OAJ

13